

פרסומים חדשים ופעילויות

- **ידיעון האקדמיה ללשון העברית – יצא לאור גיליון** חדש של ידיעון האקדמיה ללשון העברית ובו דיווחים על פעילות האקדמיה, מאמרים קצרים, עלוני למד לשונך, מאוצרות הארכיון ועוד. **לעיין**
- **"אמרו חכמים" – במרכז ספרה החדש של פרופ'** רבקה שמש-ריסקין עומד הניתוח הלשוני של שיחת המשא ומתן ההלכתי מן המשנה וייחודה לעומת יחידות שיח אחרות במשנה. **לפרטים ולרכישה**
- **אבני ח"ן – אתם מוזמנים לצפות בערב העיון המקוון** שבו הוצגו היבטים שונים של פעילותו של ביאליק בחידושי מילים ובהרחבת העברית וכחבר ועד הלשון העברית וכנשיאו. **לצפייה**
- **זיכרונות האקדמיה – פורסם כרך זיכרונות** האקדמיה 10-20 לשנים תשע"ט-תש"ף ובו זיכרונות דברים מלאים של דיוני מליאת האקדמיה בישיבותיה וכן דינים וחשבונות על פעולות האקדמיה. **לעיין**

אסתר גולדנברג זכרה לברכה

האקדמיה ללשון העברית מתאבלת על מותה של חברת האקדמיה אסתר גולדנברג.

אסתר גולדנברג הייתה חוקרת של הלשון העברית, מורה ומרצה אהובה ועורכת לשון דגולה. היא הייתה בעלת ידע רב בעברית לרבדיה ולסגנונותיה, התמחתה בדקדוק של ימי הביניים, בהכוננת הלשון ובעריכת הלשון.

שנים רבות הייתה אסתר גולדנברג יועצת לשון מטעם האקדמיה ללשון העברית של תוכניות הילדים והנוער בקול ישראל וכתבה פינות לשון שוות לכל נפש לפינה "רגע של עברית". כמו כן היא שימשה לאורך שנים ארוכות מזכירת המערכת של כתב העת המדעי של האקדמיה "לשונו", ושיקעה בעבודתה זו את גישתה בעריכת הלשון.

להרחבה

לצפייה בריאיון שנערך עימה בסיוון תשע"ז (יוני 2017)

על ההטעמה בעברית

אחד ההיבטים החשובים של השפה – שבדרך כלל אין לו ביטוי בכתב – הוא ההטעמה. מילים נבדלות זו מזו לא רק בעיצוריהן ובתנועותיהן אלא גם במקום הטעם, כלומר בהברתן המוטעמת.

כך למשל המילים בוקר (חלק של היום) ובוקר (מגדל בקר) שונות זו מזו קודם כול במקום הטעם: בֹּ-קֶר לעומת בּו-קֶר. לעיתים לאותה המילה עצמה יש ביצועים בשפה בהטעמות שונות. כך למשל יש מי שיהגה "אוניברסיטת חיפה" ויש מי שיהגה "אוניברסיטת חיפה"; בהגייה המוקפדת תיקרא העיר עפולה אבל בפי רוב הדוברים עפֹלה.

בסקירה חדשה באתר אנו מציגים על קצה המזלג כמה היבטים של ההטעמה בעברית.

[להרחבה](#)

השתתפו בחידון: התצליחו לזהות מתי מלעיל ומתי מלרע?

נמס ונטיותיו

הפועל נמס הוא פועל מתעתע. במבט ראשון הוא נראה כפועל בבניין קל השקול במשקל פֻעַל, וכמוהו כפעלים יֵשֶׁן, רֵעַב, צָמָא, קָבַד, גָּדַל, עָיַף, מָלָא ועוד.

ואולם מהשוואה למילים אחרות הקשורות לפועל הזה, כמו תַמְסָה וּמְסִיטוֹת, מתברר שהנו"ן של נמס איננה אות שורש. שורש הפועל נמס הוא מס"ס, ואכן בפעלים אחרים מן השורש הזה – כמו מְסָה וּתְמוֹסָה – אין כל זכר לנו"ן. הם נוטים כפעלים אחרים מגזרת הכפולים (כמו הִסָב וּהִסְתַּבֵּב מן סב"ב), כלומר פעלים ששתי אותיות השורש האחרונות שלהם זהות.

עובדה זו מעלה שתי תהיות: מהי הנו"ן בפועל נמס ומה נטייתו של פועל זה?

[להרחבה](#)

[ללוח הנטייה של הפועל נמס](#)

היתושים העבריים

הקיץ הישראלי הוא גם עונתם של היתושים, ואין כנראה מישהו שלא חווה בטיולים בחיק הטבע או בישיבה במרפסת בלילה את עקיצותיהם הטורדניות.

לכבוד הקיץ מפרסמת האקדמיה ללשון העברית כמה שמות שחידשה הוועדה לזואולוגיה בראשות הזואולוג פרופ' יוסף הלר מן האוניברסיטה העברית ובהשתתפות מומחים ליתושים.

לדברי פרופ' הלר בדרך כלל קהל היעד לשמות שקובעת הוועדה הוא בעיקר חובבי הטבע. אבל ביתושים קהל היעד רחב יותר: כל אדם בישראל סובל מעקיצות של יתושים, והמילה 'יתוש' שגורה בפי כול. משום כך החליטה הוועדה שבחמישה מתוך ששת סוגי היתושים בישראל תופיע המילה 'יתוש' (לעיתים כבסיס לצורה ולעיתים כחלק מצירוף). רק סוג אחד נשאר בלועזיתו: האנופלס, משום שהוא מעוגן בהוויה הארץ-ישראלית מימי המלריה וייבוש הביצות.

הכירו חמישה מתוך 46 מיני היתושים בארצנו

כתבה באתר Ynet

תמיכה באקדמיה

שאלה בעברית

חנות הספרים

אם נתקלתם בבעיות תצוגה [לחצו כאן](#) לצפייה בדפדפן

להתראות באיגרת הבאה!

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה | [Subscribe to English Newsletter](#)
האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401

אמצו מטבע לשון – למכביר

הביטוי 'למכביר' משמעותו היא 'בשפע', 'לרוב'. למשל: 'מסביב לכפר הצירי משתרעים מטעים ושדות חיטה למכביר'.

הצירוף **למכביר** מופיע פעם אחת בתנ"ך – בדברי אֵלִיהוּא על האל בספר איוב: "יֵתֵן אֶל לְמַכְבִּיר" (איוב לו, לא). שורש המילה 'מכביר' הוא כב"ר, כשורש המילה כביר. הצורה **מְכַבֵּיר** היא צורת בינוני של הפועל **קָבַר** בבניין הפעיל. הפועל פירושו 'הרבה', והוא מזדמן כמה פסוקים קודם לכן: "אֵיזֵב הַגֵּל יִפְצֵה פִּיהוּ, בְּכָלִי דַעַת מִלִּין יִקְבֵר" (לה, טז). כאן נזף אליהוא באיוב על שהוא מכביר מילים – כלומר מרבה לדבר.

מהכרת השורש, הפועל וההקשר מקובל להסביר את הצירוף **למכביר** בדברי אליהוא כמביע כמות גדולה, שפע, וכך הוא משמש גם בימינו.

לפרסום המלא באתר